

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบและเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบจะนำองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบทั้ง 5 องค์ประกอบมาวิเคราะห์โดยใช้ Chi-Square วิเคราะห์ระหว่างระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง กับตัวแปรปัจจัยในด้านต่าง ๆ

3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต พบว่า การที่แรงงานนอกระบบจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ องค์ประกอบด้านสังคม องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบด้านสุขภาพ และองค์ประกอบด้านจิตใจและทัศนคติ ดังนี้

องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ (Economic Factor) แรงงานนอกระบบจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้จะต้องมีรายได้มากกว่ารายจ่าย การไม่มีหนี้สิน การมีเงินออมมากพอสำหรับอนาคตและใช้ในยามฉุกเฉิน และการครอบครองที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินที่เป็นของตนเอง

องค์ประกอบด้านสังคม (Social Factor) แรงงานนอกระบบควรมีการเข้าร่วมกิจกรรมทำกับสังคม การมีคนคอยให้คำปรึกษา สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ หรือกำลังเดือดร้อนได้ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อคนรอบข้าง ทั้งครอบครัว ชุมชน และเพื่อนร่วมงาน สามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและทำงานเป็นทีมได้

องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Factor) ได้แก่ การมีความปลอดภัยของชีวิตและความเป็นอยู่ทั้งในที่อยู่อาศัยและที่ทำงาน มีมาตรการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในขณะทำงาน การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคต่างๆ การเข้าถึงสวัสดิการการรักษาพยาบาลที่รัฐและนายจ้างจัดให้ และสามารถติดตามรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ได้สะดวก

องค์ประกอบด้านสุขภาพ (Health Factor) คือ การมีสิทธิการรักษาพยาบาลที่ครอบคลุมโรคที่เป็นอยู่หรือความเสี่ยงที่กำลังเผชิญอยู่ มีดัชนีมวลกายและรูปร่างอยู่ในเกณฑ์ปกติ มีการตรวจสุขภาพ และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ มีการบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการ สามารถการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพได้สะดวก และไม่ติดบุหรี่หรือสิ่งมีนเมา

องค์ประกอบด้านจิตใจและทัศนคติ (Psychological Factor) แรงงานนอกระบบจะต้องมีความพอใจในการดำเนินชีวิต การทำงาน มองโลกในแง่บวก คือ มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ครอบครัวยุ และสังคม ความภูมิใจในตนเอง ความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น คือ ใจกว้าง แบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น จึงจะถือว่ามามีคุณภาพชีวิตที่ดี

โดยกรอบแนวคิดนี้สามารถแสดงได้ดังรูปที่ 3.1

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

คุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ
(Quality of Life of Informal Labour)

รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

3.2 การวัดดัชนีคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

จากกรอบแนวคิดการศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ พบว่าคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพ และด้านจิตใจและทัศนคติ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจะได้นำเครื่องมือชี้วัดคุณภาพชีวิตชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQIL – BREF - THAI) ของสุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุลและคณะ (2541) และจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานมาดัดแปลง และประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่และกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา โดยจะการวัดดังนี้

1. องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ (Economic Factor) ประกอบด้วย รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน ภาระหนี้สิน เงินออมเพื่ออนาคตและใช้ในยามฉุกเฉิน และลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน มีวิธีการวัด ดังนี้

ตาราง 3.1 การวัดองค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ

1. ระดับรายได้รวมต่อเดือนของแรงงานนอกระบบ (บาทต่อเดือน)	คะแนน
≤ 500	1
501 - 3,500	2
3,501 - 6,000	3
6,001 - 8,500	4
$> 8,500$	5
2. สัดส่วนรายจ่ายต่อรายได้ต่อเดือน	คะแนน
$\leq$ ร้อยละ 20 ของรายได้ต่อเดือน	5
ร้อยละ 21 - ร้อยละ 40 ของรายได้ต่อเดือน	4
ร้อยละ 41 - ร้อยละ 60 ของรายได้ต่อเดือน	3
ร้อยละ 61 - ร้อยละ 80 ของรายได้ต่อเดือน	2
$>$ ร้อยละ 80 ของรายได้ต่อเดือน	1
3. ระดับเงินออมสะสมทั้งหมด	คะแนน
น้อยกว่า 30,000 บาท	1
30,001 – 50,000 บาท	2
50,001 – 80,000 บาท	3

ตาราง 3.1(ต่อ)

3. ระดับเงินออมสะสมทั้งหมด	คะแนน
80,001 – 100,000 บาท	4
100,001 บาทขึ้นไป	5
4. สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ต่อเดือน	คะแนน
≤ ร้อยละ 20 ของรายได้ต่อเดือน	5
ร้อยละ 21 - ร้อยละ 40 ของรายได้ต่อเดือน	4
ร้อยละ 41 - ร้อยละ 60 ของรายได้ต่อเดือน	3
ร้อยละ 61 - ร้อยละ 80 ของรายได้ต่อเดือน	2
> ร้อยละ 80 ของรายได้ต่อเดือน	1
5. ลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน	คะแนน
เช่าที่อยู่อาศัยหรือที่อยู่อาศัยเป็นของลูกหลานและไม่มีที่ดินทำกิน	1
เช่าที่อยู่อาศัยหรือที่อยู่อาศัยเป็นของลูกหลานและมีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง	2
ที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองแต่ไม่มีที่ดินทำกิน	3
ที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองแต่ที่ดินเป็นของเครือญาติ ลูกหลาน หรือเช่าทำกิน	4
ที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินเป็นของตนเอง	5

ที่มา : อารดา ชีรเกียรติกำจร (2554)

สำหรับการให้คะแนนในด้านเศรษฐกิจ ผู้ศึกษาจะพิจารณาจากจำนวนคะแนนรวมของการตอบคำถามของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 5 ข้อ จากนั้นจะนำคะแนนรวมที่ได้ทั้งหมดขององค์ประกอบด้านเศรษฐกิจมาหาคะแนนเฉลี่ย ซึ่งคะแนนเฉลี่ยที่ได้จะเป็นคะแนนที่ผู้ตอบได้ในการตอบคำถามด้านเศรษฐกิจนั่นเอง เช่น ถ้าผู้ตอบมีรายได้ 10,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายประมาณ 70% ของรายได้ต่อเดือน มีเงินออมเพื่ออนาคตและใช้ในยามฉุกเฉิน 25% ของรายได้ ไม่มีภาระหนี้สิน และที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินเป็นของตนเอง จากคำตอบดังกล่าว เมื่อนำมาพิจารณากับตารางการให้คะแนนข้างต้น ผู้ตอบจะได้คะแนนรวม เท่ากับ 19 คะแนน เมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ย ผลที่ได้ คือ ผู้ตอบมีคะแนนในด้านเศรษฐกิจ เท่ากับ 3.80 หรือคิดเป็นระดับคะแนนร้อยละ 76

2. องค์ประกอบด้านสังคม (Social Factor) ประกอบด้วย การเข้าร่วมกิจกรรมกับสังคม การมีคนคอยให้คำปรึกษา การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น โดยให้ตอบว่า ใช่/ได้ หรือ ไม่ใช่/ไม่ได้ ตามตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 3.2 การวัดองค์ประกอบด้านสังคม

องค์ประกอบด้านสังคม	ใช่/ได้	ไม่ใช่/ไม่ได้
1. มีส่วนช่วยในการดูแลบุตรหลาน		
2. มีการทำงานบ้านด้วยตนเอง		
3. มีการเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชน		
4. มีส่วนร่วมในการบริหารชุมชน		
5. มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา		
6. มีผู้ดูแลเมื่อยามเจ็บป่วย		
7. สามารถปรับทุกข์หรือปรึกษาปัญหากับคนรอบข้างได้		
8. เคยช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน/ต้องการความช่วยเหลือ		
9. เป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุม/สหกรณ์ ฯลฯ		
10. มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานในระดับต่างๆ สามารถทำงานเป็นทีมได้		

สำหรับการให้คะแนนจะพิจารณาจากจำนวนความสามารถในการตอบคำถามของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยที่ผู้ศึกษากำหนดให้คะแนนเต็มขององค์ประกอบด้านสังคมเท่ากับ 10 คะแนน นั่นคือ ถ้าผู้ตอบตอบคำถามว่าไม่ใช่/ไม่ได้ จะได้คะแนนข้อละ 0 คะแนน ถ้าตอบว่า ใช่/ได้ จะได้คะแนนข้อละ 1 คะแนน สมมติถ้าผู้ตอบสามารถตอบคำถามด้านสังคมว่า ใช่/ได้ จำนวน 8 ข้อ คะแนนที่ผู้ตอบได้ในด้านสังคม เท่ากับ 8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80 เป็นต้น

3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Factor) ประกอบด้วย ด้านความปลอดภัยของชีวิตและความเป็นอยู่ การมีสิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึงสาธารณูปโภค การเข้าถึงการรักษาพยาบาล และการรับรู้ข่าวสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 3.3 การวัดองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม	ใช่/ได้	ไม่ใช่/ไม่ได้
1. บริเวณที่อยู่อาศัยไม่มีความเสี่ยงจากมลภาวะต่างๆ		
2. ภายในชุมชนหรือบริเวณโดยรอบมีความปลอดภัย		
3. ที่อยู่อาศัยมีความคงทนถาวร		
4. ในชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียงมีธนาคารหรือเครื่องถอนเงินอัตโนมัติ		
5. ได้รับหลักประกันความปลอดภัยในการทำงาน (เช่น มีการอบรมหรือแจ้งเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน ได้รับสวัสดิการรักษายาบาลเมื่อเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น)		
6. สภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงานมีความเหมาะสม ไม่อับชื้น มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ		
7. บรรยากาศการทำงานไม่มีความตึงเครียดที่มากเกินไป จนทำให้เกิดความกดดัน และเจ็บป่วย		
8. มีการร่วมกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การแยกขยะ การปลูกต้นไม้ การปั่นจักรยาน ฯลฯ		

สำหรับการให้คะแนนจะพิจารณาจากจำนวนความสามารถในการตอบคำถามของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยที่ผู้ศึกษากำหนดให้คะแนนเต็มขององค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ 8 คะแนน นั่นคือ ถ้าผู้ตอบตอบคำถามว่าไม่ใช่/ไม่ได้ จะได้คะแนนข้อละ 0 คะแนน ถ้าตอบว่าใช่/ได้ จะได้คะแนนข้อละ 1 คะแนน สมมติถ้าผู้ตอบสามารถตอบคำถามด้านสิ่งแวดล้อมว่าใช่/ได้ จำนวน 4 ข้อ คะแนนที่ผู้ตอบได้ในด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 4 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 50 เป็นต้น

4. องค์ประกอบด้านสุขภาพ (Health Factor) คือ พิจารณาในมุมมองของการเป็นโรค การมีสิทธิการรักษายาบาล การทำกิจวัตรประจำวัน ดัชนีมวลกาย การตรวจสุขภาพ การออกกำลังกาย การบริโภคอาหาร การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ และไม่ติดบุหรี่หรือสิ่งมีนเมา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 3.4 การวัดองค์ประกอบด้านสุขภาพ

องค์ประกอบด้านสุขภาพ	ใช่/ได้	ไม่ใช่/ไม่ได้
1. มีโรคเรื้อรังหรือโรคประจำตัว		
2. ดัชนีมวลกายอยู่ในเกณฑ์ปกติ		
3. รอบเอวอยู่ในเกณฑ์ปกติ		
4. มีการตรวจสุขภาพประจำปี		
5. มีการออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้งๆละ 20 นาที		
6. มีการบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการ/ครบ 5 หมู่		
7. ได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลที่รัฐจัดให้		
8. ไม่คิดบุหรี่ยาหรือของมีนเมา		
9. มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพ เพื่อเตรียมการป้องกัน		
10. มีการทำประกันชีวิต/ประกันสุขภาพ		

สำหรับการให้คะแนนจะพิจารณาจากจำนวนความสามารถในการตอบคำถามของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยที่ผู้ศึกษากำหนดให้คะแนนเต็มขององค์ประกอบด้านสุขภาพเท่ากับ 10 คะแนน นั่นคือ ถ้าผู้ตอบตอบคำถามว่าไม่ใช่/ไม่ได้ จะได้คะแนนข้อละ 0 คะแนน ถ้าตอบว่า ใช่/ได้ จะได้คะแนนข้อละ 1 คะแนน สมมติถ้าผู้ตอบสามารถตอบคำถามด้านสุขภาพว่า ใช่/ได้ จำนวน 6 ข้อ คะแนนที่ผู้ตอบได้ในด้านสุขภาพ เท่ากับ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60 เป็นต้น

5. องค์ประกอบด้านจิตใจและทัศนคติ (Psychological Factor) คือ พิจารณาในเรื่องความพอใจในการดำเนินชีวิต การทำงาน การมองโลกในแง่บวก คือ มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ความภูมิใจในตนเอง ความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น คือ ใจกว้าง แบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 3.5 การวัดองค์ประกอบด้านจิตใจและทัศนคติ

องค์ประกอบด้านจิตใจและทัศนคติ	ใช่/ได้	ไม่ใช่/ไม่ได้
1. มีความพอใจในชีวิตที่ผ่านมา		
2. มีความพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน		
3. มีความรู้สึกว่าคุณค่าต่อครอบครัว และสังคม		
4. มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือคนอื่น		
5. มีความรู้สึกพอใจเพียงในชีวิต		
6. มีความรู้สึกว่าคุณค่าตนเองได้ใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ในการทำงานได้อย่างเต็มที่		
7. มีความรู้สึกว่าคุณค่าตนเองมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานตามที่คาดหวัง		
8. มีความพึงพอใจในอาชีพที่เป็นอยู่		
9. มีความรู้สึกที่ดีต่อองค์กรที่ทำงานอยู่		
10. มีแรงจูงใจ/ความพร้อมในการพัฒนาความสามารถในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น		

สำหรับการให้คะแนนจะพิจารณาจากจำนวนความสามารถในการตอบคำถามของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยที่ผู้ศึกษากำหนดให้คะแนนเต็มขององค์ประกอบด้านสุขภาพเท่ากับ 5 คะแนน นั่นคือ ถ้าผู้ตอบตอบคำถามว่าไม่ใช่/ไม่ได้ จะได้คะแนนข้อละ 0 คะแนน ถ้าตอบว่า ใช่/ได้ จะได้คะแนนข้อละ 1 คะแนน สมมติถ้าผู้ตอบสามารถตอบคำถามด้านสุขภาพว่า ใช่/ได้ จำนวน 6 ข้อ คะแนนที่ผู้ตอบได้ในด้านสุขภาพ เท่ากับ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60 เป็นต้น

การแปลผล

คะแนนคุณภาพชีวิตมีคะแนน ตั้งแต่ ร้อยละ 0.00 – 100.00 โดยเมื่อผู้ตอบทราบคะแนนรวมทุกข้อและนำมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งหมดสามารถเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ระดับคะแนนอยู่ที่ร้อยละ 0.00 – 40.00 แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตในระดับต่ำ

ระดับคะแนนอยู่ที่ร้อยละ 40.01 – 80.00 แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง

ระดับคะแนนอยู่ที่ร้อยละ 80.01 – 100.00 แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตในระดับสูง

3.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบจะนำองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบทั้ง 5 องค์ประกอบ มาวิเคราะห์ด้วยการใช้สถิติ Chi-Square วิเคราะห์ระหว่างระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และระดับสูง กับตัวแปรปัจจัยในด้านต่างๆ

3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ แรงงานนอกระบบที่มีถิ่นอาศัยและทำงานอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจะใช้แนวคิดของ Taro Yamane ซึ่งมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มที่ยอมรับได้ 5%

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างคือ

$$n = \frac{524,903}{1 + 524,903 (0.05)^2}$$

$$n = 399.695$$

$$n = 400$$

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้จะเท่ากับ 400 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า และเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีบังเอิญ จำแนกออกตามประเภทของแรงงานนอกระบบ 4 กลุ่มอาชีพ ตามการจำแนกแรงงานโดยสำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ดังนี้

ตาราง 3.6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำแนกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	จำนวน(ตัวอย่าง)
กลุ่มการผลิต เช่น เกษตรกรรายย่อย แรงงานรับจ้างภาคเกษตร ผู้รับงานมาทำที่บ้าน ผู้รับจ้างรายย่อย ธุรกิจระดับครัวเรือน ธุรกิจชุมชน ผู้ประกอบอาชีพอิสระ เป็นต้น	100
กลุ่มการค้าและบริการ ได้แก่ หาบเร่ แผงลอย การรับซื้อของเก่า เป็นต้น	100
กลุ่มบริการขนส่ง เช่น มอเตอร์ไซค์รับจ้าง รถตู้โดยสาร รถแท็กซี่ เป็นต้น	100
กลุ่มกิจกรรมภาคครอบครัว เช่น การทำงานบ้าน การดูแลคนชรา เป็นต้น	100
รวม	400

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จะใช้แบบสอบถามในการบันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ แรงงานนอกระบบ

3.6 ข้อมูลที่ใช้ประกอบการศึกษา

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และจิตใจของแรงงานนอกระบบในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามในการบันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ ซึ่งได้แก่ ข้อมูลทางสถิติ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และหนังสือที่รวบรวมได้จากห้องสมุด ตลอดจนข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต